

GESCHILLENCOMMISSIE SOCIAAL DOMEIN

BINDEND ADVIES

– inzake –

GEMEENTE

gevestigd te

verzoeker,

– tegen –

GEMEENTE

gevestigd te

verweerder

Procesverloop

1. Verweerder heeft per e-mail van 7 november 2019 namens verzoeker een verzoek ingediend bij de Geschillencommissie Sociaal Domein (hierna: de Commissie) tot behandeling van het geschil dat is gerezen tussen verzoeker en verweerder (hierna: het verzoek).
2. Per e-mail van 7 november 2019 heeft de Commissie de ontvangst van het verzoek bevestigd.
3. Per e-mail van 14 november 2019 heeft de Commissie verweerder verzocht aan te geven in hoeverre verzoeker en verweerder hebben geprobeerd om in onderling overleg een oplossing voor het geschil te bereiken, aangezien dit conform het Reglement Geschillencommissie Sociaal Domein (hierna: het Reglement) een vereiste is voor de ontvankelijkheid.
4. Per e-mail van 15 november 2019 heeft verweerder laten weten dat verzoeker en verweerder veelvuldig overleg hebben gevoerd over dit geschil en dat externe partijen om advies zijn gevraagd (VWS en Schulinck).
5. Per e-mail van 15 november 2019 heeft de Commissie verweerder verzocht om aan te geven in hoeverre verzoeker op de hoogte is van het indienen van dit geschil bij de Commissie. Verweerder heeft daarop geantwoord dat alles in goed overleg is gegaan en dat in het kader van de taakverdeling verzoeker de stukken heeft opgesteld en verweerder het verzoek heeft ingediend.
6. Per e-mail van 19 november 2019 heeft de Commissie verzoeker en verweerder laten weten dat zij bevoegd is kennis te nemen van het geschil en hierin advies te geven, en verzoeker verzocht om de Commissie binnen twee weken alle bescheiden te doen toekomen die voor de behandeling van het geschil relevant zijn.
7. Per e-mail van 4 december 2019 heeft verweerder namens verzoeker de bescheiden die voor de behandeling van het geschil noodzakelijk zijn, naar de Commissie gestuurd, met een kopie aan verzoeker.

8. Per e-mail van 4 december 2019 heeft de Commissie aan verweerder laten weten dat zij twee weken heeft om te reageren op het dossier van verzoeker.
9. Per e-mail van 17 december 2019 heeft verweerder zijn reactie op het dossier van verzoeker naar de Commissie gestuurd.
10. Per e-mail van 17 december 2019 heeft de Commissie partijen laten weten dat zij over enkele dagen haar besluit zal mededelen of dit geschil schriftelijk kan worden afgedaan, of dat een hoorzitting noodzakelijk is. Tevens zijn partijen geïnformeerd over de mogelijke zittingsdatum, te weten 20 januari 2020.
11. Per e-mail van 20 december 2019 heeft de Commissie partijen laten weten dat zij een hoorzitting noodzakelijk acht.
12. Op 9 januari 2020 heeft de Commissie partijen per e-mail geïnformeerd over het exacte tijdstip en de plaats van de zitting, te weten op 20 januari van 14.00 uur – 15.30 uur bij La Vie Meeting Center Utrecht, Sint Jacobsstraat 6, 3511 BP Utrecht.
13. Per e-mail van dezelfde datum zijn partijen geïnformeerd over de samenstelling van de Commissie, bestaande uit mr. K. Hauber als voorzitter, K. Jongmans en F. Witteveen als leden en A. Potjens als secretaris. Bij mail van 15 januari 2020 heeft de Commissie partijen laten weten dat zij op grond van artikel 6.8 van het Reglement mr. M. Geertsema als extern deskundige heeft gevraagd het bindend advies juridisch te toetsen. Ter zitting hebben partijen aangegeven in te stemmen met de inbreng van de extern deskundige.
14. Op 20 januari 2020 heeft de mondelinge behandeling plaatsgevonden. Van de zijde van verzoeker waren daarbij aanwezig en . Van de zijde van verweerder waren aanwezig en .
15. Ter zitting heeft de Commissie aan partijen gevraagd of zij deelnemen aan het Convenant Woonplaatsbeginsel (hierna: het Convenant). Verzoeker heeft aangegeven deel te nemen aan het Convenant. Verweerder zal het antwoord op deze vraag binnen enkele dagen naar de Commissie mailen.

16. Verweerder heeft bij mail van 29 januari 2020 gereageerd op bovenstaande vraag. Verweerder heeft daarbij aangegeven ook deel te nemen aan het Convenant.

Het standpunt van verzoeker blijktens het verzoek

17. Verzoeker stelt dat verweerder vanaf 21 november 2018, de datum van de emigratie van de vader, financieel verantwoordelijk is voor de jeugdige op grond van de Jeugdwet.
18. Verder stelt verzoeker dat verweerder op grond van het woonplaatsbeginsel in elk geval financieel verantwoordelijk is vanaf 8 mei 2019, de datum waarop de vader uit het gezag is gezet.

Het standpunt van verweerder blijktens het verweer

19. Verweerder is van mening dat het woonplaatsbeginsel volgens de adviezen van VWS en Schulincx op diverse manieren kan worden uitgelegd en vraagt de Commissie om uitsluitel.
20. Verweerder bestrijdt de conclusie dat hij vanaf 8 mei 2019 in elk geval financieel verantwoordelijk zou zijn voor de jeugdige.

Zakelijke weergave van hetgeen ter zitting door partijen naar voren is gebracht

21. Partijen hebben het volgende aangedragen.

Verzoeker

22. Verzoeker geeft aan dat hij al sinds 2015 zorg voor de jeugdige financiert. Op 1 december 2015 is de moeder verhuisd, om uiteindelijk, na in diverse gemeenten te hebben gewoond, op 19 augustus 2017 in de gemeente te gaan wonen. Vanaf 21 november 2018 staat de vader niet meer ingeschreven als woonachtig in de gemeente van verzoeker. Verzoeker heeft hiernaar een BRP-onderzoek (adresonderzoek) uitgevoerd. Vanaf november 2018 zijn zowel de

jeugdige zelf als de ouders niet meer woonachtig in de gemeente van verzoeker. Desondanks heeft verzoeker nog wel doorbetaald.

23. Verzoeker verneemt graag van de Commissie welke gemeente vanaf 21 november 2018 financieel verantwoordelijk is.
24. Naar aanleiding van vragen van de commissie heeft verzoeker de volgende feiten aangedragen:
 - De jeugdige is op zeer jonge leeftijd op basis van een ondertoezichtstelling uit huis geplaatst. Er was geen gecertificeerde instelling met gezag.
 - De jeugdige is nog steeds jonger dan 18 jaar.
 - De moeder heeft ononderbroken ouderlijk gezag gehad.

Verweerder

25. Verweerder is het eens met de feiten zoals aangedragen door verzoeker.
26. Verweerder wil graag uitsluitel van de Commissie aangezien de adviezen van VWS en Schulinck tegenstrijdig zijn.
27. Verweerder voert aan dat niet onomstotelijk vaststaat dat de vader per 21 november 2018 naar het buitenland vertrokken is.

Bevoegdheid van de Commissie

28. In artikel 2 van het Reglement is bepaald dat de Commissie geschillen behandelt tussen partijen op het gebied van de inkoop van zorg, zoals omschreven in de Jeugdwet en in de Wmo, alsmede geschillen die betrekking hebben op het woonplaatsbeginsel, zoals bedoeld in de Jeugdwet. De Commissie doet dit door in een dergelijk geschil een schikking tussen partijen te bevorderen of een bindend advies uit te brengen.

29. De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is van dit geschil kennis te nemen, aangezien partijen van mening verschillen over de toepassing van het woonplaatsbeginsel, zoals bedoeld in de Jeugdwet.

30. Voorts wensen partijen niet te schikken maar hebben zij de Commissie verzocht advies uit te brengen. De Commissie is hiermee op grond van artikel 2 van het Reglement dan ook bevoegd bindend advies uit te brengen.

Overwegingen van de Commissie

31. Deze zaak draait om de voortzetting van financiering op grond van de Jeugdwet na wijzigingen in woonplaats en gezag van de ouders van de jeugdige. Het gaat om een jeugdige, jonger dan 18 jaar (hierna: de jeugdige), die vanaf 19 augustus 2016 in verblijf zit in , in de gemeente . De ouders woonden in en zijn in 2016 uit elkaar gegaan. De vader heeft volgens verzoeker tot 21 november 2018 in gewoond en is op die datum naar het buitenland verhuisd. Hij heeft volgens beide partijen sinds 8 mei 2019 geen ouderlijk gezag meer.

De moeder is op 1 december 2015 uit verhuisd, heeft daarna op verschillende adressen gewoond en woont sinds 19 augustus 2017 op een vast adres in de gemeente. De moeder heeft ouderlijk gezag (eenhoofdig gezag sinds 8 mei 2019).

32. Niet in geschil is dat de jeugdige op 19 augustus 2016 in een instelling in de gemeente werd geplaatst terwijl hij tot die tijd bij zijn vader in woonde en zijn moeder nog geen vaste woonplaats in Nederland had. Gelet op het woonplaatsbeginsel in artikel 1.1 van de Jeugdwet in samenhang met artikel 12, eerste lid, van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek, was de woonplaats van de jeugdige bij deze uithuisplaatsing gelijk aan die van de in Nederland wonende en gezaghebbende vader, dus.

33. Verzoeker heeft het verblijf sinds 19 augustus 2016 steeds betaald, omdat de jeugdige bij uithuisplaatsing zijn woonplaats bij de vader in had. Verzoeker heeft naar aanleiding van de gewijzigde situatie in woonplaats en gezag van de ouders, aan verweerder verzocht om de betaling van het verblijf van de jeugdige over te nemen.

Verzoeker stelt dat verweerder op grond van het woonplaatsbeginsel vanaf 21 november 2018, de datum van de emigratie van de vader, en in ieder geval vanaf 8 mei 2019, de datum waarop de vader uit het gezag is gezet, financieel verantwoordelijk is voor de jeugdige op grond van de Jeugdwet. Verweerder betwist dit en is van mening dat hij niet verantwoordelijk is voor de jeugdige.

34. De Commissie stelt vast dat partijen in goed overleg hebben geprobeerd tot een oplossing te komen. Met de tegenstrijdige adviezen van VWS en Schulincx begrijpt de Commissie dat het - mede gezien het financieel belang - lastig wordt tot overeenstemming te komen.

35. De vraag voor de Commissie om te beantwoorden is: welke gemeente is op grond van de Jeugdwet financieel verantwoordelijk voor de jeugdige en vanaf welk moment (vanaf de verhuizing of emigratie van de vader, vanaf 21 november 2018, of vanaf de datum waarop de vader uit het gezag is gezet, vanaf 8 mei 2019).

36. In artikel 2.3, eerste lid, van de Jeugdwet is – voor zover hier van belang - bepaald dat indien naar het oordeel van het college een jeugdige jeugdhulp nodig heeft, het college ten behoeve van de jeugdige die zijn woonplaats heeft binnen zijn gemeente, voorzieningen treft op het gebied van jeugdhulp en het college het inzetten van de aangewezen voorziening waarborgt.

37. In artikel 1.1 van de Jeugdwet is – voor zover hier van belang - bepaald dat onder ‘woonplaats’ wordt verstaan: (1°.) woonplaats als bedoeld in titel 3 van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek (hierna: het BW).

38. In titel 3 van Boek 1 van het BW (Woonplaats) is in artikel 12, eerste lid, van Boek 1 van het BW – voor zover hier van belang - bepaald dat een minderjarige de woonplaats volgt van hem die het gezag over hem uitoefent. Oefenen beide ouders tezamen het gezag over hun minderjarige kind uit, doch hebben zij niet dezelfde woonplaats, dan volgt het kind de woonplaats van de ouder bij wie het feitelijk verblijft dan wel laatstelijk heeft verbleven.

39. In de memorie van toelichting op de Jeugdwet is met betrekking tot het woonplaatsbeginsel aangegeven dat de hoofdregel is dat de gemeente waar de persoon die gezag heeft over de jeugdige is ingeschreven in de gemeentelijke basisadministratie (GBA) – *thans de basisregistratie*

personen (BRP) - de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid heeft voor de jeugdige. Om dit te bereiken is in beginsel aangesloten bij het «woonplaatsbeginsel» uit artikel 12 van Boek 1 van het BW (Kamerstukken 33.684, nr. 3, blz. 139).

40. Artikel 12, vijfde lid, van Boek 1 van het BW bepaalt dat als de ouder van wie de woonplaats wordt afgeleid overlijdt of zijn gezag of zijn hoedanigheid verliest, de afgeleide woonplaats voortduurt, totdat een nieuwe woonplaats is verkregen. Hieruit kan afgeleid worden dat de gemeente die in eerste instantie verantwoordelijk is voor de kosten van de jeugdhulp – pas stopt met bekostigen van de jeugdhulp, nadat een nieuwe gemeente – de gemeente die na wijziging van de woonplaats verantwoordelijk wordt- deze bekostiging daadwerkelijk heeft overgenomen (Kamerstukken 33.684, nr. 3, blz. 139). Verzoeker heeft in overeenstemming hiermee de bekostiging tot op heden voortgezet.

41. In de memorie van toelichting op het Wetsvoorstel tot Wijziging van de Jeugdwet in verband met de verduidelijking van het woonplaatsbeginsel (Wet wijziging woonplaatsbeginsel) is door de wetgever uiteengezet dat in het huidige woonplaatsbeginsel de verantwoordelijke gemeente bij jeugdhulp met verblijf verandert als de gezaghebbende verhuist. Omdat dit bij deze doelgroep vaak voorkomt, zijn er veel mutaties (Kamerstukken 35.219, nr. 3, blz. 15).

42. Het (gewijzigde) wetsvoorstel Wet wijziging woonplaatsbeginsel is op 28 januari 2020 door de Tweede Kamer aangenomen en ligt ter behandeling bij de Eerste Kamer. De Commissie anticipeert daarom nog niet op deze wetswijziging. Bovendien worden de aanpassingen in de financiën die hiermee gepaard gaan ook pas na de wetswijziging gerealiseerd. Mitsdien gaat de Commissie in deze zaak uit van de bestaande regels op basis van de Jeugdwet.

43. Verzoeker heeft aangegeven dat volgens de BRP de vader op 21 november 2018 vanuit naar het buitenland is verhuisd en dat hij op de ‘persoonslijst opgeschort wegens emigratie’ staat. De enkele stelling van verweerder dat het niet onomstotelijk vaststaat dat de vader per 21 november 2018 naar het buitenland vertrokken is, is verder niet onderbouwd. De Commissie gaat er dan ook vanuit dat vaststaat dat de vader op 21 november 2018 niet meer ingeschreven staat in en op die datum naar het buitenland is verhuisd.

44. Op grond van het door partijen ondertekende Convenant zal bij verhuizing naar een andere gemeente tijdens de jeugdhulpverlening de ontvangende gemeente deze jeugdhulp zonder nadere indicering, en bij de huidige hulpverlener voortzetten.

45. Om te voorkomen dat gemeenten te lang blijven doorbetalen na verhuizing van de gezaghebbende ouder, is het van belang dat gemeenten – overeenkomstig het Factsheet Woonplaatsbeginsel 2016 van VWS, VenJ en VNG - intern regelen dat de afdelingen burgerzaken en jeugd gegevens uitwisselen in het kader van de Jeugdwet. Indien een gemeente van een verhuizing op de hoogte is maar verzuimt om hierover contact op te nemen met de nieuwe gemeente, dan blijft de oorspronkelijk verantwoordelijke gemeente inhoudelijk en financieel verantwoordelijk zolang dit verzuim voortduurt.

46. De Commissie stelt vast dat volgens het woonplaatsbeginsel van de Jeugdwet de gemeente verantwoordelijk is waar de ouder met gezag woont. Dit betekent in deze zaak dat thans verweerder verantwoordelijk is voor de jeugdige als zijnde de gemeente waarin de enig overgebleven gezaghebbende ouder, de moeder, woont.

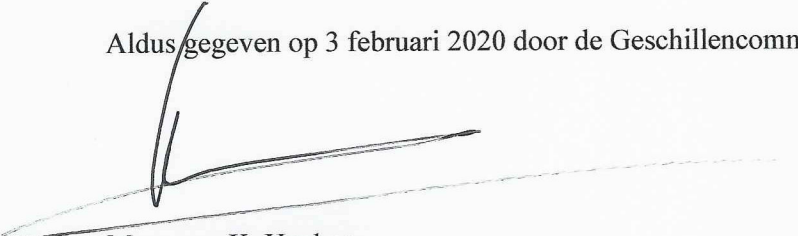
Het moment waarop deze verantwoordelijkheid van verzoeker naar verweerder is overgegaan, is gelet op overweging 45 nader door verzoeker en verweerder te bepalen aan de hand van het eerste moment waarop verzoeker hierover contact opnam met verweerder.

BINDEND ADVIES

De Commissie adviseert:

- a. dat verweerder de inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid voor de jeugdige overneemt van verzoeker;
- b. dat verweerder aan verzoeker de reeds betaalde kosten vergoedt en de nog te betalen kosten voor de jeugdhulp overneemt vanaf de dag dat verzoeker verweerder op de hoogte stelde van de verhuizing van de vader.

Aldus gegeven op 3 februari 2020 door de Geschillencommissie Sociaal Domein

Mevrouw K. Hauber

Voorzitter